

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 20-ти март 2018 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове: Цанка Цанкова

Стефка Стоева

Румен Ненков

Кети Маркова

Георги Ангелов

Анастас Анастасов

Гроздан Илиев

Мариана Карагьозова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

при участието на секретар-протоколита Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 20-ти март 2018 г. конституционно дело № 3/2018 г., докладвано от съдия Анастас Анастасов.

Производството е по реда на чл. 149, ал. 1, т. 4, предложение първо от Конституцията на Република България.

Делото е образувано на 08.02.2018 г. по искане на 75 народни представители от 44-то Народно събрание на основание чл. 149, ал. 1, т.

4, предложение първо от Конституцията на Република България за извършване на предварителен абстрактен нормен контрол за установяване на съответствието на Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията), съставена на 11.05.2011 г. в град Истанбул, подписана от Република България на 21.04.2016 г., с Конституцията на Република България преди ратификацията ѝ.

Вносителите на искането изтъкват социалната и обществена значимост на Конвенцията, големият публичен интерес и високата степен на политическа ангажираност на обществото, които са ги мотивирали да сезират Конституционния съд.

Народните представители поддържат, че основните доводи за несъответствие с Конституцията са във връзка с разпоредбите на чл. 3, б. „в”, чл. 12, ал. 1 и чл. 14, ал. 1 от Конвенцията, че чрез процесния международен договор се въвеждат понятия несъвместими с българския обществен ред и непознати в националната ни правна система, а съдържанието, което се влага в разпоредбите на Конвенцията е различно от общоприетото и традиционното.

Според застъпеното в искането становище, основният въпрос на противоречие е във връзка с употребените в Конвенцията понятия: „социално изградени роли“, „стереотипни роли“ и „джендър“ като обективни елементи от съдържанието на понятието „пол“, в смисъл съвместими ли са съответните понятия смислово с Конституцията, в това число и с разпоредбата на чл. 46, ал. 1 от Конституцията в контекста на дефиниране на „трети пол“ и създаване на възможност за сключване на еднополови бракове.

Поставят въпроса дали и доколко изпълнението на произтичащите от Конвенцията задължения за Република България е съвместимо с Конституцията.

Производството е във фазата по допустимостта по смисъла на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Съдът е сезиран надлежно от оправомощен субект на инициатива по чл. 150, ал. 1, предложение първо от Конституцията – 75 народни представители от 44-то Народно събрание. Предмет на делото е сключен от Република България, но нератифициран международен договор – чл. 149, ал. 1, т. 4, предложение първо от Конституцията. Искането отговаря на изискванията на чл. 17, ал. 1 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) за форма, реквизити, съдържание и предмет.

По този предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение, включително и по неговата допустимост, поради което не е налице и отрицателната процесуална предпоставка, която да изключва неговата допустимост (чл. 21, ал. 6 ЗКС).

Произнасянето по същество е в правомощията на Конституционния съд, съгласно чл. 149, ал. 1, т. 4, предложение първо от Конституцията.

При тези данни Конституционният съд намира искането за допустимо, поради което следва да бъде разгледано по същество.

На основание чл. 22, ал. 3 ПОДКС, следва да бъдат приети представените от вносителя писмени доказателства, приложени към искането:

- Законопроект за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, № 802- 02-2, внесен от Министерски съвет на 12.01.2018 г.;
- Оценка и анализ на празнотите в Българското законодателство в областта на насилието, основано на полов признак;
- Оценка и анализ на празнотите в действащото българско законодателство в областта на домашното насилие;

- Преглед на българското законодателство в областта на наказателното право в светлината на стандартите, установени от Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие;
- Сравнителен анализ между българската правна рамка и Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие;
- Сравнителен анализ между българската правна рамка и добрите европейски практики в областта на борбата с насилието срещу жени и домашното насилие;
- Оценка относно законодателството и практиките на държави членки на Европейския съюз в областта на домашното насилие, основано на пола;
- Стратегия за намаляване на домашното насилие 2017-2020;
- Становища относно Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие.

Съдът обсъди обстоятелството, че съгласно процесния международен договор, автентичният текст на договора е на английски и френски език, като двата текста имат еднаква сила. Преценката за съответствието между сключения международен договор и Конституцията на Република България преди ратификацията, трябва да стане въз основа на превод на български език на текста на Конвенцията, одобрена с решение № 17/11.01.2018 г. на заседание на МС при условие на последваща ратификация.

Представянето по делото на превод на български език на текста на договора е в тежест на органа, който е сключил този договор. В конкретния случай това е Министерският съвет, поради което и на основание чл. 20, ал. 1 ЗКС, следва същият да представи копие от текста

на Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, преведен на български език.

С оглед на предмета на конституционното производство съдът счита, че като заинтересувани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да конституира: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на вътрешните работи, министъра на външните работи, министъра на правосъдието, министъра на образованието и науката, министъра на здравеопазването, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Комисията за защита от дискриминация, Висшия адвокатски съвет и Държавна агенция за закрила на детето.

Съдът намира, че като заинтересувани неправителствени, съсловни, синдикални и други организации на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да покани да предложат становище: Съюз на юристите в България, Фондация „Български адвокати за правата на човека“, Асоциация за европейска интеграция и права на човека, Българска асоциация за европейско право, Сдружение „Алианс за защита срещу домашно насилие“, Фондация „Асоциация Анимус“, Сдружение „Алианс за защита от насилие основано на пола“, Фондация „Български фонд за жените“ и Институт за модерна политика.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС, следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото: проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Георги Близнашки, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Благой Видин, проф. д-р Атанас Семов, проф. д-р Жасмин Попова, проф. д-р Тенчо Колев, проф. д-р Даниел Вълчев и д-р Мартин Белов.

Препис от определението и копия на писмените доказателства на електронен носител следва да се изпратят на заинтересуваните страни и поканените организации и специалисти.

По тези съображения и на основание на чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

ОПРЕДЕЛИ:

Допуска за разглеждане по същество искането на 75 народни представители от 44-то Народното събрание за установяване на съответствието на Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, съставена на 11.05.2011 г. в град Истанбул, подписана от Република България на 21.04.2016 г., с Конституцията на Република България преди ратификацията ѝ.

Приема следните представени с искането писмени доказателства:

- Законопроект за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, № 802- 02-2, внесен от Министерски съвет на 12.01.2018 г.;
- Оценка и анализ на празнотите в Българското законодателство в областта на насилието, основано на полов признак;
- Оценка и анализ на празнотите в действащото българско законодателство в областта на домашното насилие;
- Преглед на българското законодателство в областта на наказателното право в светлината на стандартите, установени от Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие;
- Сравнителен анализ между българската правна рамка и Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие;

- Сравнителен анализ между българската правна рамка и добрите европейски практики в областта на борбата с насилието срещу жени и домашното насилие;
- Оценка относно законодателството и практиките на държави членки на Европейския съюз в областта на домашното насилие, основано на пола;
- Стратегия за намаляване на домашното насилие 2017-2020;
- Становища относно Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие.

Изисква от Министерски съвет да представи в 7-дневен срок копие от текста на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, съставена в Истанбул на 11 май 2011 г., в превод на български език, одобрена с решение № 17 на Министерския съвет от 2018 г.

Изисква от Министерски съвет да представи копие на решението си, с което е оттеглено Решението на Министерския съвет за предложение до Народното събрание за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, съставена в Истанбул на 11 май 2011 г.

Конституира като заинтересовани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на вътрешните работи, министъра на външните работи, министъра на правосъдието, министъра на образованието и науката, министъра на здравеопазването, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Комисията за защита от дискриминация, Висшия адвокатски съвет и Държавната агенция за закрила на детето, на които да се изпратят преписи от искането

и копия на приложенията към него на електронен носител, както и преписи от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да предложат становище по делото до: Съюз на юристите в България, Фондация „Български адвокати за правата на човека“, Асоциация за европейска интеграция и права на човека, Българска асоциация за европейско право, Сдружение „Алианс за защита срещу домашно насилие“, Фондация „Асоциация Анимус“, Сдружение „Алианс за защита от насилие основано на пола“, Фондация „Български фонд за жените“ и Институт за модерна политика, на които да се изпратят преписи от искането и копия на приложенията към него на електронен носител, както и преписи от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до: проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Георги Близнашки, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Благой Видин, проф. д-р Атанас Семов, проф. д-р Жасмин Попова, проф. д-р Тенчо Колев, проф. д-р Даниел Вълчев и д-р Мартин Белов, на които да се изпратят преписи от искането и копия на приложенията към него на електронен носител, както и преписи от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на първия от подписалите искането народни представители, които в 30-дневен срок могат да представят допълнителни съображения и доказателства по искането.

Председател: Борис Велчев